

Vol. 34 Coden: KMKMAA ISSN 0355-1628

Toimitus • Redaktion • Office

Pohjantie 3, 8. kerros
FIN-02100 Espoo
puh. 020 729 0520
faksi 020 729 0521
e-mail toimitus@kemia-lehti.fi
Päätoimittaja • Chefredaktör • Editor-in-chief
DI Leena Laitinen 020 729 0522, 040 577 8850
e-mail leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Taitto • Layout

K-Systems Contacts Oy 03 714 1614
e-mail taitto@kemia-lehti.fi

Sihteeri • Sekreterare • Secretary

Irja Hagelberg 020 729 0524
e-mail irja.hagelberg@kempulssi.fi

Ilmoitukset • Annonser • Advertisements

e-mail ilmoitukset@kemia-lehti.fi
Myyntipäällikkö • Forsäljningschef • Sales Manager
Sauli Ilola 020 729 0525, 040 546 1241
e-mail sauli.ilola@kemia-lehti.fi

Tilaukset • Prenumerationer • Subscriptions

puh. 020 729 0520, faksi 020 729 0521
e-mail tilaukset@kemia-lehti.fi

Tilauhinnat

Kotimaassa 80 euroa, muut maat 120 euroa
Koululle 40 euroa, www.aikakaus.fi
Prenumerationspris i Finland 80 euro,
övriga länder 120 euro
Subscription price (out of Finland) EUR 120
Irtonumero/Lösnummer/Single copy EUR 10
(special issue 5/2007 EUR 15)

Osoitteenmuutokset

Suomen Kemian Seura
puh. 010 425 6300, faksi 010 425 6309
e-mail toimisto@kemiaanseura.fi

Kustantaja • Utgivare • Publisher

Kempulssi Oy

Toimitusjohtaja • Verkst.direktör • Managing Director
Leena Laitinen
Pohjantie 3, 8. kerros
FIN-02100 Espoo
puh. 020 729 0522
e-mail: leena.laitinen@kemia-lehti.fi

Toimitusneuvosto

• Redaktionsråd • Editorial Board

Professori Maarit Karpinen, TKK
Toimitusjohtaja Saara Hassinen,
Suomen Bioteollisuus FIB
Päätoimittaja Leena Laitinen, *Kemia-Kemi*
Akatemiatutkija Jan Lundell, Helsingin yliopisto
Tutkimuskeskuksen johtaja Ilkka Pollari, Kemira Oyj
DI Leif Ramm-Schmidt, Chemitec Consulting Oy
Professori Markku Räsänen, Helsingin yliopisto
Tiedotuspäällikkö Sakari Sohlberg, VTT
Johtaja Heikki Vuonamo, media- ja yhteiskunta-
suhteet, Orion Oyj
Viestintäpäällikkö Merja Vuori, Kemianteollisuus ry

Aikakauslehtien Liiton jäsenlehti

Painos • Upplaga • Printing order 5 400
Forssa 2007
Forssan Kirjapaino
ISO 9002

PÄÄKIRJOITUS • LEDARE

Pätkäelämää

Tunnen putkimiehen, joka rakastaa työtään. Hän nousee aamuisin puoli kuudelta ehtiäkseen seitsemäksi työnsä ääreen. Haastavassa saneerauskohteessa aika hurahtaa kuin siivillä. Kun puoliso soittaa iltaseitsemältä, putkimies neuvottelee itselleen lisätunnin, jotta saa mielenkiintoisen asennuksen valmiiksi. Myös viikonloppuisin

tuttavani on usein työmaalla, vaikkei hänen firmassaan olekaan tapana maksaa ylityökorvauksia.

Aika ajoin työnantaja ilmoittaa, että kassa on tyhjä. Voisiko putkimies tulla jatkamaan, kun rahaa taas löytyy? Ilman muuta. Kesken jääneet hommat vaivaavat kuitenkin mieltä niin, että myös palkattomana kautenaan pätkäputkimies hiippailee kierretyökaluineen katsastelemassa paikkoja. Joskus mieleen nousee huoli elannosta, mutta ystävämme lohduttautuu ajattelemalla tärkeää ja mielekästä työtään, joka kyllä palkitsee tekijänsä.

Höpsistä minä tällaista putkimiestä tunnen. Eihän sellaista olekaan. Jos olisi, valkotakkiset varmaan korjaisivat talteen moisen kahelin – kuka sitä nyt ilmaiseksi töitä tekemään.

Tarina lakkaa kuulostamasta tekaistulta, jos putkimiehen tilalle vaihtaa tutkijan. Kuvaus on arkipäivää tässä lehdessä haastatellulle **Ragna Rönnholmille**, Tieteentekijöiden liiton puheenjohtajalle. Hän laskee työuransa koostuvan lähes kolmestakymmenestä pätkätyöstä ja apurahajaksosta, joiden välissä on palkattomia kausia. Pätevän solututkijan koko uraa ja elämää on varjostanut epävarmuus tulevasta.

Kuten Rönnholm itse toteaa, hän ei ole poikkeus vaan tyypillinen tapaus yliopistomaailmassa. Tutkijoita pyöritetään piirileikissä, jossa jakkaroita riittää entistä harvemmalle. Miten paljon energiaa tuhlaantuu luovan tutkimustyön sijasta kyräilyyn ja kilpailuun? Miten käytäntö vaikuttaa työilmapiiriin? Miten yhteiskunnalla voi olla varaa jättää kalliisti koulutettuja resursseja hyödyntämättä?

Apurahatutkijoiden riesana on työvoimaviranomaisten mieltymys rinnastaa tutkija yrittäjäksi. Toisilla paikkakunnilla työttömyystukea on saanut, toisilla ei. Tieteentekijöiden liitto on vaatinut **Matti Vanhasen** toista hallitusta muuttamaan lain yksiselitteiseksi, jotta eriarvoistava käytäntö loppuisi, ja onnistunut ajamaan asian hallitusohjelmaan.

Uuden hallituksen ohjelmassa on myös apurahatutkijoiden sosiaaliturvan parantaminen. Aiemmin apurahakausi ei kerryttänyt lainkaan tutkijan eläkettä. Nykyisin osa apurahoja jakavista säätiöistä kustantaa myös tutkijan eläke- ja sosiaalikulut apurahakaudelta.

Osa tutkijoista vastustaa uutta käytäntöä pelätessään apurahoja riittävän jatkossa entistä harvemmalle. Pelko voi olla aiheellinen. Silti on väärin jatkaa menettelyä, jossa osa koulutetuista ammattilaisista tippuu työttömyys- ja eläketurvan ulkopuolelle lähes lainsuojattoman asemaan. Valtion on osallistuttava rahoitukseen, jotta sosiaaliturvan kuntoon saattaminen ei vähentäisi jaossa olevien apurahojen määrää.

On aika luopua tutkijan työn katteettomasta romantisoimisesta ja ajatuksesta, että työn mielekkyys hyvittää puuttuvan eläke- ja työttömyysturvan. Tutkijalle on tarjottava työuran päätteeksi säällinen eläke, ei paikkaa leipäjonossa.

Leena Laitinen